

ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเรื่อง มายาทวัน ของกิ่งฉัตร
Reflections of Thai society from Kingchat's novel Mayatwan

LI YUANYUAN*, อีริชิตี เกิดแก้ว

คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

*Email : 253844097@qq.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเรื่อง มายาทวัน ของกิ่งฉัตร และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายเรื่อง มายาทวัน ของกิ่งฉัตร ได้สะท้อนภาพของสังคมไทยไว้อย่างเด่นชัด 3 ด้าน คือ 1) ด้านสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่พบว่ามีหลากหลายทั้งด้านอาหาร การกิน การแต่งกาย การประกอบอาชีพ และครอบครัวที่มีลักษณะแตกต่างกัน 2) ด้านวัฒนธรรมประกอบด้วยความเชื่อ มารยาททางสังคม และค่านิยมต่าง ๆ ที่คนไทยยึดถือปฏิบัติและดำรงไว้ให้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่อง 3) ด้านปัญหาสังคม ที่พบอย่างเด่นชัดได้แก่ ปัญหาโสเภณี ปัญหาเด็กกำพร้า และปัญหาความขัดแย้งของคนไทยที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและสังคมไทยในหลายด้าน

คำสำคัญ : นวนิยาย มายาทวัน กิ่งฉัตร ภาพสะท้อนสังคมไทย

Abstract

This research article aimed to analyze the reflection of Thai society from Kingchat's novel Mayatwan and presented the research by descriptive analysis.

The results showed that Kingchat's novel Mayatwan has clearly reflected the image of Thai society in 3 aspects: 1) In terms of living conditions, it was found that there was a variety of food, dress, occupation. and families with different characteristics 2) Culture consists of beliefs, social etiquette and various values that Thai people adhere to and maintain as cultural mothers continuously 3) Social problems, The most prominent ones were prostitution problems, orphan problems. and the conflicts of Thai people that affect Thai life and society in many aspects.

Keywords : Mayatwan, Kingchat novel, Reflection of Thai society

บทนำ

วรรณกรรมเป็นผลงานเขียนที่ผู้เขียนได้ถ่ายทอดเรื่องราวของสังคมที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสังคม วรรณกรรม และนักเขียน ซึ่งมีความสามารถในการเสนอภาพสะท้อนของสังคมได้อย่างสมจริง วรรณกรรมตั้งแต่สมัยสุโขทัยถึงปัจจุบันได้ทำหน้าที่สะท้อนสังคมได้อย่างหลากหลายมุมมอง ทั้งความสุข ความรัก กิเลสตัณหา อารมณ์ขัน ความงาม และการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงกล่าวได้ว่า วรรณกรรมเป็นงานเขียนจากคนสู่คน สะท้อนมุมมองที่

หลากหลายของสังคม และจะเป็นเช่นนี้ต่อไป トラบเท่าที่ยังมีสังคมและคนในสังคม (อิงอร สุพันธ์, 2551, น. 10) วรรณกรรมทำหน้าที่ในการสื่อสารทางสังคม เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงทางสังคมก็ดี หรือความเปลี่ยนแปลงในด้านของการสื่อสารทางสังคมก็ดี ย่อมจะต้องมีผลกระทบต่อวรรณกรรม และอาจนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางวรรณกรรมได้ด้วย (สิริรัตน์ พุ่มเกิด, 2538, น. 9) จึงกล่าวได้ว่า วรรณกรรมมีความสำคัญที่สามารถสะท้อนสังคมได้อย่างทันสมัยและลึกซึ้ง

กึ่งฉัตรเป็นนักเขียนหญิงรุ่นใหม่คนหนึ่งที่ประสบความสำเร็จในงานเขียนนวนิยาย และได้รับความนิยมจากผู้อ่านเป็นอย่างมาก ตามร้านหรือแผงหนังสือทั่วไปจะปรากฏงานเขียนของกึ่งฉัตรเสมอ งานเขียนของกึ่งฉัตรมีชื่อเสียงและเป็นที่รู้จักดีในปัจจุบัน (ปิยะพร ศักดิ์เกษม, 2541, น. 24) งานเขียนของกึ่งฉัตรมีหลากหลายประเภท ทั้งนวนิยายพาฝัน นวนิยายชีวิตครอบครัว และ นวนิยายเรื่องเหนือจริง เป็นต้น ล้วนแต่เป็นผลงานที่มีผู้อ่านติดตามมาก และเหตุการณ์หลาย ๆ เหตุการณ์ที่กึ่งฉัตรนำมาแต่งเป็นเรื่องราว ต่อเนื่องกันตั้งแต่ต้นจนจบและให้รายละเอียดตามที่ผู้แต่งต้องการ โดยเฉพาะผลงานเรื่อง มายาตะวัน ของกึ่งฉัตร ได้ถ่ายทอดความรู้สึก พฤติกรรมที่สะท้อนถึงการต่อสู้เรียกร้องความถูกต้อง ความชอบธรรม และภาพรวมด้านอื่น ๆ ของสังคมไว้อย่างน่าสนใจ เป็นผลงานที่ได้รับความนิยมจากผู้อ่านชาวไทยเป็นจำนวนมาก และได้ดัดแปลงเป็นละครโทรทัศน์ไทยเมื่อปี พ.ศ. 2538 ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะเป็นนักศึกษาต่างชาติ จึงสนใจที่จะศึกษาภาพสะท้อนที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง มายาตะวัน ของกึ่งฉัตร ซึ่งผลการศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้เข้าใจวรรณกรรมกับสังคมไทยและเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมไทยได้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยจากนวนิยายเรื่อง มายาตะวัน ของกึ่งฉัตร

วิธีดำเนินงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างวรรณกรรมกับสังคมเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์
2. ศึกษาวรรณกรรมประเภทนวนิยายที่เกี่ยวกับภาพสะท้อนสังคมไทย
3. ศึกษาประวัติและผลงานนวนิยายของกึ่งฉัตร
4. คัดเลือกนวนิยายเรื่อง มายาตะวัน ของกึ่งฉัตร
5. วิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคม ที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง มายาตะวัน ของกึ่งฉัตร
6. นำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยาย เรื่อง มายาตะวัน ของกึ่งฉัตร สรุปตามประเด็นการศึกษา 3 ด้าน คือ สภาพชีวิตความเป็นอยู่ วัฒนธรรม และปัญหาสังคม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. **สภาพชีวิตความเป็นอยู่** นวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกึ่งฉัตร ได้สะท้อนสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยที่เด่นชัดใน 4 ด้าน ได้แก่ อาหารการกิน การแต่งกาย การประกอบอาชีพ และลักษณะของครอบครัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

1.1 **อาหารการกิน** อาหาร หมายถึง ของกิน เครื่องค้ำจุนชีวิต หรือเครื่องหล่อเลี้ยงชีวิต (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 1371) เป็นสิ่งที่มนุษย์รับประทานเข้าไปแล้วทำให้เกิดประโยชน์ต่อร่างกายในด้านต่าง ๆ นวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกึ่งฉัตร ได้สะท้อนประเภทของอาหารที่หลากหลายไปตามตัวบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ ความชื่นชอบของแต่ละบุคคล สถานการณ์หรือโอกาสที่เป็นปัจจัยทำให้แต่ละคนเลือกรับประทานอาหารให้สอดคล้องกับความต้องการ ความชื่นชอบ หรือความเหมาะสม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยายเรื่อง มายาตวัน กล่าวว่าหลังจากมัทนานักข่าวสาวได้รับงานใหม่ที่จะไปสัมภาษณ์เขตต์วัน อดีตพระเอกภาพยนตร์ พอถึงตอนเที่ยงก็นัดรับประทานอาหารกับเพื่อนร่วมงานที่ร้านก๋วยเตี๋ยวแห่งหนึ่ง ดังตัวอย่าง

ร้านก๋วยเตี๋ยวเนื้อเจ้าอร่อย คนเริ่มบางตาลงบ้าง เพราะเลยเวลาที่ยามพอสมควรแล้ว
 สารวารีสั่งอาหารเร็วปรือทีเดียวสองชามรวด แห่งหนึ่งน้ำหนึ่ง พร้อมตบท้ายว่า
 “เร็ว ๆ นะเจ้ วันนี้หิวจัด ให้ความทำห่านาที่ ถ้าเกินนั้นจะลุกไปลุยหน้าเตา เอง”
 (มายาตวัน, 2542 น. 14)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ในวันทำงานปกติ คนทำงานในสังคมไทยส่วนใหญ่เลือกไปทานอาหารไทยแบบรวดเร็วและเรียบง่ายเป็นอาหารกลางวัน อย่างเช่นก๋วยเตี๋ยว ซึ่งเป็นเมนูที่อร่อยและไม่ต้องใช้เวลารออาหารนานเกินไป และเลือกไปที่ร้านที่อยู่ใกล้กับที่ทำงาน เพื่อได้ประหยัดเวลาตอนพักเที่ยง

อีกตอนหนึ่งของนวนิยายเรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า มัทนาได้กลับบ้านเพื่อรับประทานอาหารเย็นพร้อมกับสมาชิกครอบครัว ซึ่งมารดาของมัทนาได้เตรียมอาหารเย็นไว้เรียบร้อยแล้วเชิญสมาชิกทุกคนมารับประทานร่วมกัน ดังตัวอย่าง

"แหม วันนี้ฝนคงตก ลูกสาวแม่สี่คนอยู่บ้านพร้อมหน้าพร้อมตากันได้" มุสดีอุทานอย่าง
 ยินดี
 นางถือจานไก่ทอดหอมฉุยมาวางบนโต๊ะ ศกุนตลาพี่สาวคนที่สองของมัทนาประคองชาม
 แกงจืดควั่นกรุ่นตามออกมา แล้วกลับเข้าครัวยกกับข้าวออกมาอีกสองอย่าง
 (มายาตวัน, 2542, น. 18)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า หลังจากเลิกงานแล้วสมาชิกในครอบครัวได้กลับบ้านมารับประทานอาหารเย็นพร้อมกัน ซึ่งเป็นวิถีชีวิตในครอบครัวของคนไทยทั่วไปในอดีตที่ยังคงปรากฏภาพให้เห็นในปัจจุบัน คนที่ทำหน้าที่ปรุงอาหารให้สมาชิกในบ้านได้รับประทานส่วนใหญ่จะเป็นมารดา อาจจะได้ทำอาหารมากมายหลายอย่าง ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนสมาชิกและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว แต่จะทำให้เพียงพอแก่สมาชิกทุกคนในครอบครัว นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงปัจจัยสำคัญ คือ การทำมาหากินที่ต้องดิ้นรนมากขึ้นของคนไทยสมัยใหม่ ทำให้โอกาสที่สมาชิกในครอบครัวจะได้กลับบ้านมารับประทานอาหารพร้อมกันกับคนอื่น ๆ ในครอบครัวมีน้อยลง ดังนั้น การรับประทานอาหารพร้อมหน้ากันที่บ้านของสมาชิกในครอบครัวจึงไม่ใช่แค่เพียงการได้ลิ้มลองและชื่นชมในรสชาติของ

อาหารที่มารดาหรือสมาชิกคนใดคนหนึ่งในครอบครัวเตรียมไว้ แต่ยังคงมีความหมายที่สำคัญมากคือการรักษาความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสมาชิกในครอบครัวไว้ให้มั่นคง

1.2 การแต่งกาย การแต่งกาย หมายถึง การตกแต่งร่างกายด้วยเสื้อผ้า และเครื่องประดับทุกอย่าง ตั้งแต่ศีรษะจรดเท้า เพื่อความต้องการต่าง ๆ ของตนเอง และจะทำให้บุคลิกภาพที่ดี นวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกึ่งฉัตร ได้สะท้อนการแต่งกาย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยาย เรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า เมื่อมีมัทนาเดินเล่นอยู่บนชายหาดแถวบ้านของเขตต์ตวัน ได้เจอเขตต์ตวันกำลังนั่งชมวิวทะเล มัทนาได้สังเกตเห็นการแต่งกายของเขตต์ตวัน ดังตัวอย่าง

เขาสวมเสื้อยืดสีขาวกับกางเกงขาสั้นสีดำที่ออกแบบมาสำหรับเดินชายหาดโดยเฉพาะ เป็นคอลเล็คชั่นใหม่ที่ฮือฮา เพราะสลัดสีสันที่หิวหาวมายืดเอาสีเรียบเป็นพื้น ... เอกลักษณ์พิเศษของเสื้อตัวนี้

(มายาตวัน, 2542, น. 30)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครเอกผู้ชายได้แต่งกายแบบทันสมัยและสอดคล้องกับสภาพแวดล้อม ซึ่งได้สวมเสื้อสำหรับเดินชายหาดโดยเฉพาะ และเป็นเสื้อฝ้ายออดนิมของยี่ห้อตวัน ซึ่งเป็นธุรกิจการออกแบบเสื้อของตนเอง สะท้อนให้เห็นว่า การแต่งกายจะสัมพันธ์กับอาชีพ ผู้คนที่ทำธุรกิจด้านเสื้อผ้า ส่วนใหญ่มีการใส่ใจในเรื่องแฟชั่นมาก และนิยมสวมเสื้อยี่ห้อของตนเอง เพื่อแสดงความชื่นชอบต่อสินค้าเสื้อผ้าของตนเอง และถือว่าเป็นการโฆษณาโดยอ้อมให้ยี่ห้อของตนเองได้ด้วย

ในนวนิยาย เรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า เมื่อมีมัทนาเดินเล่นอยู่บนชายหาดที่แถวบ้านของเขตต์ตวัน ได้เจอนางแบบคนหนึ่งมาตามหาเขตต์ตวัน มัทนาได้สังเกตเห็นการแต่งกายของนางแบบ ดังตัวอย่าง

หญิงสาวในชุดเสื้อเอวลอยกับกางเกงขาสั้นจู๊ลิ้เข็มวอดเอว อ่อนแอ้นกับขาเรียวยาวที่เห็นไว ๆ ตัดหน้ามัทนาจากทิศทางตัวบ้านสู่ชายหาด ไม่ใช่สาวฝรั่ง ผมแดงเหมือนชื่อที่หล่อนเปล่งออกมา แต่ เป็นสาวไทยผมดำ ตาดำ ผิวผ่อง

(มายาตวัน, 2542, น. 33)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ผู้หญิงที่ประกอบอาชีพเป็นนางแบบ มีลักษณะเดียวกันคือ รูปร่างสูงและผอม การแต่งกายแบบแฟชั่น และเน้นแสดงจุดเด่นของเรือนร่าง ที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างการแต่งกายกับอาชีพที่เธอทำอยู่ได้อย่างดี

ในนวนิยาย เรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า เมื่อมีมัทนาเดินออกจากลิฟต์ในโรงแรม ได้พบกับเซนนักรุกิจหนุ่มคนหนึ่งโดยไม่ระมัดระวัง มัทนาสังเกตเห็นการแต่งกายของเซน ดังตัวอย่าง

ชายหนุ่มยิ้มกว้าง ดวงตาพราวสดใส เขาอยู่ในชุดเสื้อสูทสีอ่อน เข็มขัดสีขาวสะอาดเนียบ และสไล

(มายาตวัน, 2542, น. 42)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครผู้ชายสวมชุดเสื้อสูทและเสื้อเชิ้ต การแต่งกายแบบนี้สะท้อนให้เห็นว่า ตัวละครผู้ชายเป็นสุภาพบุรุษ การแต่งกายด้วยชุดสูทและเสื้อเชิ้ตแบบนี้เป็นการแต่งกายที่สุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับฐานะและอาชีพของตัวละครชาย

1.3 การประกอบอาชีพ การประกอบอาชีพ หมายถึง การทำงาน หรือการประกอบกิจการที่ไม่เป็นโทษแก่สังคม และมีรายได้ตอบแทน สังคมไทยเป็นสังคมที่มีความหลากหลายด้านอาชีพ นวนิยายเรื่อง มายาตะวัน ของกิ่งฉัตร ได้สะท้อนการประกอบอาชีพ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยายเรื่อง มายาตะวัน กล่าวว่า เมื่อมีหนานไปพบคุยกับบรรณาธิการ และได้รับคำสั่งให้ทำงาน มีหนานได้คำนึงถึงการประกอบอาชีพของนักข่าวว่าเป็นอย่างไร ดังตัวอย่าง

อาชีพนักข่าวอย่างหล่อนคุ้นเคยกับ 'ผู้หวังดี' แต่ไม่ประสงค์จะออกนามเสมอ บางเรื่องที่กำลังอ้าวมาทางโทรศัพท์ก็มีมูลความจริง

นักข่าวสามารถขุดคุ้ยตามต่อจนได้เรื่องราวชวนขนหัวลุกมาดี แม้เปิดโปง แต่บางเรื่องก็เป็น การใส่ร้ายหลังทำลายชื่อเสียงคนอื่น โดยคิดใช้สื่อมวลชนเป็นเครื่องมือ

(มายาตะวัน, 2542, น. 1)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า นักข่าวเป็นอาชีพที่มีหน้าที่เปิดเผยความจริง สื่อข้อเท็จจริงให้แก่คนในสังคม การทำข่าวของนักข่าว สามารถส่งผลกระทบต่อชื่อเสียงของคนที่เกี่ยวข้องกับข่าว ดังนั้น อาชีพของนักข่าวจึงต้องระมัดระวังในการนำเสนอข่าว และต้องรักษาจรรยาบรรณวิชาชีพ คือ การนำเสนอในเรื่องที่เป็นจริงเท่านั้น

ในนวนิยาย เรื่อง มายาตะวัน กล่าวว่า เมื่อมีหนานไปพบกับบอโกและได้รับคำสั่งให้ไปสัมภาษณ์เขตต์วัน มีหนานจึงได้นึกถึงเรื่องราวของเขตต์วันที่เธอจำได้ ดังตัวอย่าง

สื่อมวลชนทุกฉบับที่เคยเสนอข่าวของเขตต์วัน อดีตพระเอกภาพยนตร์ชื่อดังฟ้าเมืองไทย ซึ่งปัจจุบันก้าวขึ้นมาเป็นนักธุรกิจหนุ่มที่ประสบความสำเร็จอย่างสูงด้านกิจการเสื้อผ้า จนติดอันดับ 1 ใน 10 นักธุรกิจดีเด่นแห่งปี ย่อมรู้ว่า เขามักมีโปรแกรมไปพักร้อนที่บ้านพักตากอากาศของเขา บนเกาะภูเก็ตปีละหลาย ๆ สัปดาห์

(มายาตะวัน, 2542, น. 2)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครเอกผู้ชาย อดีตเป็นนักแสดงภาพยนตร์ที่มีชื่อเสียง ได้เปลี่ยนอาชีพเป็นนักธุรกิจในด้านกิจการเสื้อผ้า และได้ประสบความสำเร็จอย่างยิ่งในการประกอบอาชีพใหม่ ไม่ว่าจะเป็นการแสดงภาพยนตร์ หรือว่าจะเป็นการออกแบบค้าขายเสื้อผ้า ก็เป็นอาชีพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องศิลปะและแฟชั่นอย่างมาก การประกอบอาชีพเป็นนักแสดงภาพยนตร์และนักธุรกิจเสื้อผ้าจึงถือว่าเป็นอาชีพที่สัมพันธ์กัน จะส่งเสริมความสำเร็จของการเปลี่ยนอาชีพได้ด้วย นอกจากนี้ยังสะท้อนให้เห็นถึงผู้ประกอบการอาชีพทั้งสองว่า มีรายได้สูง เห็นได้จากการมีบ้านพักตากอากาศหรูส่วนตัวบนเกาะภูเก็ต และได้รับความนิยมนจากคนในสังคมสูง

ในนวนิยาย เรื่อง มายาตะวัน กล่าวว่า เมื่อมีหนานกับเซนขับรถเข้าไปในเมืองภูเก็ต ระหว่างการเดินทางเซนเล่าเรื่องธุรกิจค้าขายของตนเองให้มีหนานฟัง ดังตัวอย่าง

“ผมทำธุรกิจเกี่ยวกับอัญมณี นำเข้าบ้างส่งออกบ้าง” เขาบอกง่าย ๆ

สินค้าของเขาส่วนใหญ่เป็นพวกเพชรพลอยและหยก ไช่มุกเป็นอีกสิ่งที่เขาสนใจ ชายหนุ่มเล่าให้หล่อนฟังถึงเรื่องการลงทุนตั้งฟาร์มเลี้ยงหอยมุกของเขาที่เกาะลิหะห์ ผลผลิตรุ่นแรก ๆ เริ่มทยอยเข้าสู่ตลาดแล้ว ซึ่งส่วนหนึ่งถูกนำมาขายให้กับนักท่องเที่ยวในเมืองภูเก็ต

(มายาตวัน, 2542, น. 47)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครผู้ชายเป็นนักธุรกิจชายหนุ่มที่ค้าขายอัญมณี กิจการรวมทั้งการนำเข้าและส่งออกสินค้า และการดูแลฟาร์มเลี้ยงหอยมุกเพื่อผลิตไข่มุกนำไปขายต่อ สะท้อนให้เห็นถึงลักษณะของอาชีพนักธุรกิจ คือต้องมีการขยายกิจการในด้านต่าง ๆ และต้องกล้าหาญและฉวยโอกาสทำธุรกิจที่เหมาะสม และต้องมีความอดทนต่ออุปสรรคด้วย

1.4 ลักษณะของครอบครัว ครอบครัว หมายถึง สถาบันพื้นฐานของสังคมที่ประกอบด้วยสามีภรรยา และหมายความรวมถึงลูกด้วย (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 220) นวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกิ่งฉัตร ได้สะท้อนลักษณะของครอบครัว ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยาย เรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า เมื่อมีหน้ากับเขนนัดรับประทานอาหารเช้าด้วยกัน ระหว่างการรับประทานอาหารเช้า ทั้งสองคนได้คุยถึงเรื่องครอบครัว ดังตัวอย่าง

พ่อกับแม่ที่สนิทสนมและเป็นห่วงเป็นใยลูก ๆ มากอย่างแทบจะหาไม่ได้ในสังคมยุคปัจจุบัน ยังมีพี่สาวของหล่อนอีกสองคนที่คอยดูแลช่วยเหลือราวกับว่าหล่อนเป็นเด็กเล็ก ๆ ที่ไม่รู้จักโต ส่วนวาลิฐี... แน่ละ ถึงหล่อนจะเป็นน้องนุชสุดท้องในบ้าน แต่วาลิฐีก็เฉลียวฉลาดเจ้าปัญญามีเหตุมีผลมากมาย หล่อนมักจะเป็นที่ปรึกษาฝีมือฉมังของทุกคนในบ้าน โดยเฉพาะของมีหนายามที่มีปัญหาใด ๆ ขึ้นมา

(มายาตวัน, 2542, น. 48)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ครอบครัวของตัวละครเอกผู้หญิงมีสมาชิกหลายคน บิดามารดาและพี่น้องต่างก็ห่วงใยรักใคร่ มีอะไรก็ช่วยเหลือกัน เป็นครอบครัวไทยที่มีลักษณะสมบูรณ์และมีความอบอุ่นระหว่างสมาชิกในครอบครัวทุกคน

ในนวนิยายเรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า มีหนายเข้าไปวัดสวนป่าเพราะต้องการจะพบหลวงพ่ोजรูญ เพื่อได้ข้อมูลพื้นฐานจากหลวงพ่ोजรูญผู้เลี้ยงเด็กกำพร้า ก่อนที่จะไปสัมภาษณ์กับเขตต์วัน เมื่อมีหนายเข้าไปในวัด ได้ถามทางไปหาหลวงพ่ोजรูญกับลูกคนหนึ่ง ดังตัวอย่าง

“เดินไปสิคุณ ตามทางนี้แหละ แหะ แหะ ๆ แต่ว่า...แหะ ๆ คุณ มีเงินให้ผมสักสิบบาทไหมครับ เปรี๊ยะปากเหลือเกิน อยากรจะ...ง่า... สักกริบ”

“แต่เข้าเลยหรือลุง ?” หล่อนถามยิ้ม ๆ “ขอบใจนะที่บอก ทางให้”

มีหนายควักเงินขึ้นมาจะส่งให้ แต่ชะงัก เมื่อนึกอะไรบางอย่างขึ้นมาได้

“เออ ลุงจำ ลุงอยู่ที่วัดนี้หรือเปล่า? ฉันทหมายถึงกินนอนในวัดนี้น่ะ”

“ใช่ ๆ อยู่ที่นี่” แก้วว่า ตาจ้องมาจนบัตรแบบไม่กะพริบ “ไม่มีบ้านที่ไหนก็กินที่นี่ นอนที่นี่
เจ้าอ่าวลใจดี”

(มายาตวัน, 2542, น. 52)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครลุงคนนี้เป็นคนยากจนที่ไม่มีบ้าน พึ่งพาอาศัยอยู่ในวัด และทำมาหากินด้วยตัวเองไม่ได้ ขณะที่เจอคนมาถามทาง ยังฉวยโอกาสขอเงินเล็ก ๆ น้อย ๆ ด้วย คนเหล่านี้ดำเนินชีวิตอย่างยากจนลำบาก แม้กระทั่งบ้านที่อยู่ส่วนตัวก็ไม่มี ต้องอาศัยอยู่ในวัดอย่างเดียว ไม่มีครอบครัวหรือเพื่อน เป็นตัวอย่างที่สะท้อนให้เห็นถึงชีวิตที่ลำบากและน่าสงสารที่เกิดจากพฤติกรรมที่ไม่ดี คือ การขอบขี้มสุรา ส่งผลให้เขาต้องมีชีวิตที่ลำบากดังกล่าว

2. วัฒนธรรม นวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกิ่งฉัตร ได้สะท้อนวัฒนธรรมของคนไทยในด้านความเชื่อ มารยาท และค่านิยม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

2.1 ความเชื่อ ความเชื่อ หมายถึง ความคิด ความเข้าใจ และการยอมรับ นับถือ เชื่อมั่นในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ความเชื่อของมนุษย์ส่วนใหญ่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ นวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกิ่งฉัตร ได้สะท้อนความเชื่อไว้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยาย เรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า เมื่อมีหมากับเขนนัดรับประทานอาหารเย็นด้วยกัน ระหว่างเวลา รับประทานอาหารทั้งสองคนได้คุยถึงเรื่องการทำธุรกิจของเขน เขนเล่าเรื่องการแข่งขันอย่างไม่ยุติธรรมในการทำธุรกิจของคู่แข่งให้หมาฟัง ดังตัวอย่าง

เขาหยุดหัวเราะเสียงปร่า

“และผมก็...อโหสิกรรมให้มันแล้ว”

จะดีหรือคะ?” หล่อนยังสะกิดใจ “ที่คุณจะปล่อยให้คนผิดลอยนวลอยู่อย่างนี้”

“สักวันหนึ่ง...” เสียงเขาหทัยจนหญิงสาวนឹกกลัว “มันจะต้องได้รับกรรมที่มันก่อไว้กับผม
แน่ครับ”

มีหมากลืนน้ำลายลงคออย่างยากเย็น

“ถ้าคุณเขนคิดได้อย่างนั้นก็ดีคะ เอาเป็นว่ากรรมใดใครก่อกรรมนั้นคืนสนองก็แล้วกันนะ
คะ”

(มายาตวัน, 2542, น. 93)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นถึงความเชื่อเรื่องกรรมว่า ตัวละครชายที่ประกอบอาชีพนักธุรกิจ ใจถูกคู่แข่งทำลายธุรกิจ เขาไม่ได้แก้แค้น แต่ปล่อยให้เรื่องนี้เป็นไปตามกฎแห่งกรรม เขามีความเชื่อว่า คู่แข่งทางธุรกิจที่เคยทำร้ายเขาจะได้รับผลแห่งกรรมแน่นอน สะท้อนให้เห็นว่า คนไทยส่วนใหญ่เชื่อในกฎแห่งกรรมว่า คนที่ทำร้ายหรือสิ่งที่ไม่ดีต่อผู้อื่น จะต้องได้รับผลร้ายตอบสนอง ความเชื่อเรื่องกรรมถือว่าเป็นการสั่งสอนให้คนเรารู้ว่า ทำดีได้ดี ทำชั่วให้ชั่ว เป็นการเตือนตนเสมอว่าต้องมีความระมัดระวังในการกระทำ ต้องไม่ทำให้อื่นเดือดร้อนหรือลำบาก และเป็นการสอนให้คนรู้จักให้อภัยคนอื่นด้วย

2.2 มารยาท มารยาท หมายถึง กิริยาวาจาที่ถือว่าสุภาพเรียบร้อยถูกกาลเทศะ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 859) นวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกึ่งฉัตร ได้สะท้อนมารยาทของคนไทย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยายเรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า มัทนาจะเข้าเมืองไปวัดสวนป่า เซนเสนอให้เขาขับรถไปส่งหล่อน ดังตัวอย่าง

เขาเปิดประตูรถให้หล่อนอย่างสุภาพตามหน้าที่บุรุษที่ดี การแสดงออกของเขาทำให้มัทนา
อดหัวเราะออกมาเบา ๆ ไม่ได้

(มายาตวัน, 2542, น. 43)

“หรือครับ ? แต่สำหรับผม ผู้หญิงคือความบอบบาง อ่อนโยน..บริสุทธิ์ ผู้ชายมีหน้าที่ต้อง
คอยปกป้องดูแล อันนี้ไม่ได้ว่าผู้หญิงอ่อนแอนะครับ แต่ผมถูกสอนมาว่าเป็นผู้ชายต้องให้เกียรติและ
ยกย่องสตรีเสมอ”

(มายาตวัน, 2542 น. 43-44)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครผู้ชายเป็นสุภาพบุรุษ ได้รับการสั่งสอนมาตั้งแต่เด็กว่าต้องรู้จักให้
เกียรติและดูแลผู้หญิง จึงทำตัวสุภาพและพยายามดูแล เมื่อคบกับผู้หญิง การให้เกียรติและการดูแลผู้หญิง เป็น
มารยาทดั้งเดิมในวัฒนธรรมตะวันตก เป็นแนวคิดที่ต้งามที่สะท้อนว่า สังคมมนุษย์ให้เกียรติและให้ความสำคัญต่อเพศ
หญิง และสั่งสอนให้เพศชายพยายามประพฤติตัวให้เป็นสุภาพบุรุษ มารยาทเช่นนี้ส่งผลต่อสังคมอื่น ๆ เมื่อวัฒนธรรม
นี้ได้เผยแพร่ไปถึงประเทศต่าง ๆ สังคมไทยเองก็ได้รับอิทธิพลจากวัฒนธรรมการให้เกียรติผู้หญิงเช่นกัน เห็นได้จาก
ตัวละครชายไทยที่ให้เกียรติและดูแลสุภาพสตรีอย่างดี

2.3 ค่านิยม ค่านิยม หมายถึง สิ่งที่บุคคลหรือสังคมยึดถือเป็นเครื่องช่วยตัดสินใจ และกำหนดการ
กระทำของตนเอง (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 242) นวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกึ่งฉัตร ได้สะท้อนค่านิยมต่าง ๆ
ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยายเรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า มัทนาเดินทางถึงภูเก็ตแล้ว ออกจากโรงแรมไปเดินเล่นที่ชายทะเล
แถวรอบบ้านของเขตต์ตวัน ดังตัวอย่าง

มัทนาก็มองตัวเอง ย่นคิ้วจนแทบติดกันแล้วหัวเราะเบา ๆ ในหาดนี้คงมีหล่อนคนเดียว
กระมังที่เป็นเต่าล้านปี ขนาดจะลงทะเลด้วยชุดว่ายน้ำแบบเต็มตัว ยังไม่กล้า ต้องสวมเสื้อยืดตัว
โคร่งคร่าลงไปด้วยทุกครั้ง จะให้นุ่งห่มเหมือนคนอื่นหล่อนยังห้วน ๆ ความที่ถูกสอนมาให้รักษานวล
สงวนตัวจากทั้งที่โรงเรียนและที่บ้านอันกวดขัน ทำให้หล่อนยังทำใจไม่ได้ที่จะแต่งชุดว่ายน้ำอวด
ใคร ๆ

(มายาตวัน, 2542, น. 60)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครเอกหญิงเป็นผู้หญิงที่สุภาพเรียบร้อย ถูกปลูกฝังให้รักษานวลสงวนตัว
มาตั้งแต่เด็ก ไม่ว่าจะที่โรงเรียนหรือที่บ้านก็ได้รับการสั่งสอนให้มีค่านิยมที่รักษานวลสงวนตัวตลอด ไม่อวดรูปร่าง สะท้อน
ให้เห็นว่า การรักษานวลสงวนตัว เป็นค่านิยมที่ควรปลูกฝังให้เด็ก ๆ รู้จักป้องกันตัวเอง ไม่ให้ประพฤติตัวไม่เหมาะสม
หรือไม่สุภาพ

ในนวนิยายเรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า เมื่อมัทนากลับบ้านแล้ว แม่เอ่ยถามเรื่องของวาริ มัทนาจึงเล่าเรื่องราวที่ได้ประสบในช่วงหกเจ็ดวันที่ผ่านมา แม่ฟังเรื่องที่มีมัทนาเล่าให้ฟังจบแล้วจึงสอนลูกสาวว่า

“ไม่น่าเลยนะ คนสมัยนี้ดูกันแต่ภายนอกไม่ได้จริง ๆ มัทเองก็จำไว้ละลูก ไม้ดีมันอยู่ที่แก่น ไม่ใช่อยู่ที่เปลือก บางทีที่เห็นว่าสวยแถมงามแท้ ภายในกลับผุกลวง เนื้อในถูกหนอน แมลงเจาะกินไปหมดแล้ว แต่บางทีภายนอกเปลือกผุพัง แต่ภายในกลับเป็นแก่น เนื้อแน่นทนทาน ฉะนั้นมองคน ต้องมองให้ลึก อย่าไปหลงอยู่กับเปลือก”

(มายาตวัน, 2542, น. 371)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครหญิงได้รับการสั่งสอนมาว่า ต้องระมัดระวังตัว ไม้ไว้วางใจคนง่าย ๆ แม้ภายนอกจะดูน่าเชื่อถือก็ตาม จากคำสั่งสอนของตัวละครมารดาของมัทนา สะท้อนให้เห็นว่า การมองคนไม่ให้มองเพียงแค่รูปลักษณ์ภายนอก เช่น รูปร่างหน้าตา ขาดิตระกูล การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้เป็นเพียงแค่เปลือกนอก แต่ควรต้องมองคนที่ภายในจิตใจที่เปี่ยมด้วยความดีงาม เช่น การมีน้ำใจ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ช่วยเหลือผู้อื่น และมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ดีงาม ไม่สร้างความเดือดร้อนให้แก่ผู้อื่นและสังคม ที่เปรียบเสมือนแก่นของชีวิตหรือค่าของคนที่แท้จริง

3. ปัญหาสังคม นวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกึ่งฉัตร ได้สะท้อนปัญหาสังคมของสังคมไทยไว้อย่างเด่นชัด 3 เรื่อง ได้แก่ ปัญหาโสเภณี ปัญหาเด็กกำพร้า และปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

3.1 ปัญหาโสเภณี ปัญหาโสเภณี หมายถึง ปัญหาที่เกี่ยวกับผู้หญิงที่หาเลี้ยงชีพด้วยการค้าประเวณี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2554, น. 1234) ปัญหาโสเภณีเป็นปัญหาซับซ้อนเชื่อมโยงไปถึงสังคม นวนิยาย เรื่อง มายาตวัน ของกึ่งฉัตร ได้สะท้อนปัญหาโสเภณี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยายเรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า มัทนาได้รับคำสั่งให้ไปสัมภาษณ์เขตต์วัน มัทนาไปทานข้าวเที่ยงกับเพื่อนร่วมงาน ทุกคนได้เล่าเรื่องงานที่ทำอยู่ให้ฟัง ดังตัวอย่าง

“น่าอิจฉากันจัง มีแต่่งานที่ทำหายทำกัน ของพี่ช่วงนี้มีแต่ข่าวโสเภณีเด็ก พ่อม้าน้ำขยันหลายช่องแทบทุกวัน แต่ก็ไม่หมดสิ้นกันสักที...” น้ำเสียงหล่อนเหนื่อยหน่าย ท้อแท้

(มายาตวัน, 2542, น. 15)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า สังคมไทยมีปัญหาโสเภณีมาโดยตลอด ตอนนี้ได้ส่งผลกระทบต่อด้านลบในหลายด้าน เนื่องจากมีโสเภณีเป็นเด็กหญิงด้วย แม้ว่าผู้สื่อข่าวจะได้ติดตามและนำเสนอข่าวนี้มาตลอด แต่ปัญหานี้ก็ยังไม่หมดไป สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาโสเภณีเด็กยังคงเป็นปัญหาที่มีในสังคมไทย ผู้บริหารประเทศหรือผู้มีอำนาจจัดการยังไม่สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้คนบางกลุ่มฉวยโอกาสแสวงหาผลประโยชน์อยู่เสมอ และมีการทำร้ายเด็กที่ไม่ยอมค้าประเวณีด้วย นับว่าเป็นปัญหารุนแรงที่ส่งผลร้ายต่อความสงบสุขและค่านิยมของคนในสังคมไทย

ในนวนิยายเรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า มัทนา เดินทางถึงภูเก็ทและไปเดินดูรอบบ้านของเขตต์วัน เพื่อให้ได้ข้อมูลมาเตรียมตัวไปสัมภาษณ์ หล่อนพบผู้หญิงเดินอยู่ใกล้บ้านของเขตต์วัน และจำได้ว่าเป็นอดีตนางแบบชื่อดัง มัทนาไปถึงข่าวที่ตนเคยนำเสนอในอดีตได้ ดังตัวอย่าง

หล่อนก้าวเข้าวงการครั้งแรกโดยการเป็นนางแบบเสื้อ “ตะวัน”
 หลังจากที่ได้ดังสุดขีด จู่ ๆ หล่อนก็เงียบหายไปจากวงการเสียเฉย ๆ
 มีข่าวลือว่าหล่อนไปเป็น “บ้านเล็ก” ของผู้ใหญ่ประเภทมีสี คนนั้นคนนี่ตามประสาวงการ
 มายาที่หนีไม่พ้นเรื่องเค็มคาว.....

(มายาตะวัน, 2542, น. 35)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครที่เคยประกอบอาชีพเป็นนางแบบในอดีต เคยเป็นนางแบบที่มีชื่อเสียงและรูปร่างสวยงาม พอมีชื่อเสียงโด่งดังขึ้นก็เลิกอาชีพนางแบบ แต่ไปเป็นผู้หญิง “บ้านเล็ก” ของผู้ใหญ่บางคน ผู้หญิง “บ้านเล็ก” อาจไม่ได้มีความเป็นอยู่ที่ลำบากเหมือนกับโสเภณีธรรมดา แต่มีลักษณะใกล้เคียงกัน คือ เป็นการกระทำที่ถือว่าผิดศีลธรรมและไม่ชอบด้วยกฎหมายที่อาจส่งผลกระทบต่อบุคคล ครอบครัว และสังคม ปัญหาเหล่านี้อาจทำให้ค่านิยมของคนในสังคมเปลี่ยนไปจากความดีงามในการยืนหยัดที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง กลายเป็นการแสวงหารายได้แบบง่าย ๆ ไม่ต้องลงทุนลงแรงอะไรมากนัก โดยยอมทิ้งศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ไป

3.2 ปัญหาเด็กกำพร้า เด็กกำพร้า หมายถึง เด็กที่ไร้บิดาหรือมารดาเลี้ยงดูแต่เด็ก เด็กที่ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือไม่สามารถสืบหาบิดามารดาได้ นวนิยายเรื่อง มายาตะวัน ของกิ่งฉัตร ได้สะท้อนปัญหาเด็กกำพร้า ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยายเรื่อง มายาตะวัน กล่าวว่า เซนชัยบรรณส่งมัทนาไปวัดสวนป่า เซนถามถึงเหตุผลมัทนาไปวัดสวนป่า มัทนาตอบให้เขาฟังว่าอยากจะไปหาหลวงพ่ोजรรูญ ดังตัวอย่าง

“ไม่มีอะไรมากหรอกค่ะ เพียงแต่จะไปถามท่านเรื่องเด็กกำพร้าที่ท่านดูแลอยู่”

เขาพยักหน้าช้า ๆ

“นับเป็นงานหนักไม่น้อยเลยนะครับที่ต้องคอยดูแลเด็กที่ไม่มีพ่อแม่พวกนั้น”

น้ำเสียงของเขาทำให้มัทนาแปลกใจ ฟังคล้ายเหยียด ๆ สะดุดหู แต่เมื่อเริ่มพูดอีกครั้ง

น้ำเสียงของเขาก็กลับนุ่มนวลน่าฟังดุจเดิม “แล้วท่านก็ทำมาหลายปีเหลือเกิน”

“ค่ะ เท่าที่ฟังดู ท่านต้องเป็นคนที่ประเสริฐมากทีเดียว” มัทนา กล่าวอย่างจริงจัง...

(มายาตะวัน, 2542, น. 46)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครยืนเลี้ยงเด็กกำพร้าในวัดหลายปี การเลี้ยงเด็กกำพร้าต่อเนื่องเป็นปี ๆ สะท้อนให้เห็นว่า ทุก ๆ ปีมีเด็กกำพร้าเป็นจำนวนไม่น้อย ต้องการความช่วยเหลือจากสังคม และสะท้อนให้เห็นถึงความไม่รับผิดชอบของผู้เป็นบิดามารดา ไม่ให้ความสำคัญต่อการเลี้ยงดูบุตรของตนเอง แล้วยังทิ้งบุตรให้เป็นภาระของคนอื่น ๆ เป็นปัญหาที่ละเอียดไม่ได้ของสังคมไทยอีกเรื่องหนึ่ง

ในนวนิยายเรื่อง มายาตะวัน กล่าวว่า มัทนาเข้าไปวัดสวนป่า ได้พบกับหลวงพ่ोजรรูญ หลวงพ่อได้อธิบายรายละเอียดเรื่องเด็กกำพร้าให้มัทนาฟัง ดังตัวอย่าง

“หลวงพ่อดีใจเด็กกำพร้าไว้กี่คนคะ ?”

ร้อยกว่าคนกระมัง มันไม่แน่ เพราะไม่ใช่มีแต่เด็กกำพร้าอย่างเดียว เด็กบางคนพ่อแม่มันไม่มีเวลาดูแลก็เอามาฝากวัดไว้ เข้าไปเรียนมารักกลับก็มี หรือบางทีก็ทิ้งไว้เป็นอาทิติยเป็นเดือน ไม่มีอะไรแน่นอนหรอกโยม”

“ส่วนใหญ่เป็นเด็กลูกครึ่งหรือเปล่าคะ?”

“ก็มีอยู่” หลวงพ่อจรรยาจ้องหน้าหญิงสาวแว่นแ่น “เด็กพวกนี้น่าสงสารนะ ไปไหนหัวแดง หัวหยิกเหมือนประจานคน เพื่อนที่เรียนหนังสือด้วยกันก็รังเกียจแยะกันไม่ถูก มาล้อเลียนเสีย ๆ หาย ๆ อาตมาเลยจับมาอยู่รวม ๆ กันเสีย อย่างน้อยก็เข้าใจกัน มันหัวกอดันเดียวกัน คุยกันรู้เรื่องเด็ก ๆ มันก็มีความสุข”

(มายาตวัน, 2542, น. 57)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครหลวงพ่ोजรรยาเป็นพระสงฆ์ที่เลี้ยงดูเด็กกำพร้า นอกจากเลี้ยงเด็กที่ไม่มีบิดามารดา ยังช่วยดูแลเด็กที่บิดามารดาไม่มีเวลาดูแล ให้เด็ก ๆ เหล่านี้พักอาศัยอยู่ในวัด เรียนหนังสืออยู่ในวัด แสดงให้เห็นถึงบทบาทของพระสงฆ์ไทยที่ทำหน้าที่ช่วยเหลือสังคมด้วยการนำเด็กเหล่านี้มาเลี้ยงดู ส่งเสริมให้ได้รับการศึกษาเพื่อไม่เด็กเหล่านี้ไปสร้างปัญหาสังคมอื่น ๆ นอกจากนี้ เด็กกำพร้าที่หลวงพ่ोजรรยาอุปการะมีจำนวนมากกว่าร้อยคน รวมถึงเด็กลูกครึ่งเป็นจำนวนไม่น้อย สะท้อนให้เห็นว่า ปัญหาเด็กกำพร้าเป็นปัญหาที่สังคมไทยยังคงมีอยู่ โดยเฉพาะเด็กกำพร้าที่เป็นลูกครึ่ง อาจเกี่ยวข้องกับปัญหาผู้หญิงคนไทยที่คบกับผู้ชายต่างชาติระยะสั้น ๆ มีลูกครึ่งเกิดมา แต่ทั้งบิดามารดาไม่พร้อมที่จะสร้างครอบครัวด้วยกัน จนทำให้เด็กลูกครึ่งเหล่านี้กลายเป็นเด็กกำพร้า ดังนั้น ปัญหาเด็กกำพร้าจึงสะท้อนปัญหาอื่น ๆ ในสังคมไทย เช่น ปัญหาความยากจน ปัญหาการขาดการวางแผนครอบครัว เป็นต้น อีกด้วย

3.3 ปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคม ความขัดแย้งเกิดจากความแตกต่างกันของแต่ละบุคคล ความขัดแย้งมีหลากหลายมิติตามสาเหตุ นวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกิ่งฉัตร ได้สะท้อนปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ในนวนิยายเรื่อง มายาตวัน กล่าวว่า มัทนาไปแอบถ่ายรูปรอบบ้านของเขตต์ตวัน เขตต์ตวันสั่งให้มัทนาลบรูปถ่ายทั้งหมดไป และปฏิเสธคำขอสัมภาษณ์ของมัทนา ดังตัวอย่าง

“คุณมาจากหนังสือฉบับไหน ?”

“สยามสารค่ะ เราเขียนแต่เรื่องจริง ไม่มีการเสนอข่าวแบบตอกไข่ใส่สีี หรือคะ” หล่อนรีบบอก

เขายิ้มเหยียด

“พวกนักข่าวอย่างคุณนะหรือจะเสนอแต่ความจริง?”

หญิงสาวถอนหายใจ

“สองครั้งแล้วนะคะ ที่คุณดูหมิ่นอาชีพของฉัน คุณคงเจอแต่นักข่าวที่ไม่ดีมาาก แล้วทำไมคุณไม่เปิดโอกาสให้ฉันลองพิสูจน์ให้คุณเห็นบ้างเล่าคะว่า นักข่าวก็ไม่ใช่ว่าร้ายเลวทรามอย่างที่คิดเสมอไป”

(มายาตวัน, 2542, น. 87)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า ตัวละครเขตต์ตัวนี้เป็นอดีตพระเอก เคยมีนักข่าวหลายคนมาสัมภาษณ์เขา แต่สุดท้ายตีพิมพ์เรื่องไม่จริงออกมาเผยแพร่ ทำให้เขาได้รับความเสียหาย ความขัดแย้งระหว่างนักข่าวกับดาราคือเป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นเสมอ นักข่าวมีหน้าที่เผยแพร่ความจริงให้ผู้อ่าน แต่บางคนทำข่าวโดยใช้แต่สิ่งที่ดึงดูดผู้อ่านแทนข้อมูลความจริงที่ได้รับมา เพื่อให้ข่าวออกมาขายได้ดี ไม่สนใจว่าข้อมูลที่แท้จริงเหล่านั้นจะส่งผลกระทบต่อคนที่สัมพันธ์กับข่าวเหล่านั้นอย่างไรบ้าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข่าวในวงการบันเทิง ผู้อ่านข่าวมักจะเชื่อและเข้าใจผิดต่อคนที่เกี่ยวข้องกับข่าว จนทำให้ดารบบางคนรู้สึกท้อ ผู้สื่อข่าวบางคนไม่นำเสนอข่าวตามข้อเท็จจริง นำเสนอข่าวเพื่อเอาใจผู้อ่าน โดยไม่สนใจว่า เรื่องดังกล่าวจะเป็นเรื่องจริงหรือไม่ ความขัดแย้งระหว่างนักข่าวกับดาราสะท้อนให้เห็นว่า นักข่าวบางคนอาจไม่เคารพต่ออาชีพของตนและขาดจรรยาบรรณวิชาชีพ คือความซื่อสัตย์ที่เป็นจริยธรรมที่สำคัญยิ่งของผู้สื่อข่าว ส่งผลให้สื่อมวลชนกลายเป็นแหล่งข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ จนทำให้เกิดความขัดแย้งหรือปัญหาอื่น ๆ ในสังคม

ในนวนิยายเรื่อง มายาตัววัน กล่าวว่า เมื่อมีชนากับชนนั้รับประทานอาหารเย็นด้วยกัน ระหว่างเวลารับประทานอาหาร ทั้งสองคนได้คุยถึงเรื่องการทำธุรกิจของชน เชนเล่าเรื่องการแข่งขันอย่างไม่ยุติธรรมในการทำธุรกิจของคู่แข่งให้ชนฟัง ดังตัวอย่าง

“แล้วธุรกิจอย่างอื่นที่คุณเห็นว่าทำคู่กับการเปิดร้านสะดวก ประสบผลสำเร็จงดงามเหมือนเชนส์เฟิร์ลหรือเปล่า?”

ลีนคำถาม สีหน้าเบิกบานของเขาลดลง เขาหลบสายตาดำ จ้องอยู่แต่ ถ้วยกาแฟดำในอุ้งมือตรงหน้า

“มันไปได้สวยทีเดียวครับ สวยมาก กำไรมหาศาล หลายสิบเท่าตัว แต่นั่นแหละ... ความที่มันรุ่งโรจน์เกินไป ทำให้คนอื่นอิจฉามัน... กลั่นแกล้งทำทุกวิธีที่จะให้ธุรกิจของมมย่อยยับ กักสินค้าไม่ให้ส่งออกได้ โกง ทำลาย ทุกทางโดยที่มมไม่อาจทำอะไรมันได้เลย”

เขาเงยหน้าขึ้น หลอนจึงเห็นดวงตาที่เต็มไปด้วยความเคียดแค้น เขาหัวเราะเสียงขึ้นกับสิ่งที่ผ่านมา

“แล้วทำไมคุณชนไม่แจ้งความคะ? เราฟ้องร้องขอความเป็นธรรมได้”

“ไม่มีประโยชน์ ตำรวจก็เป็นฝ่ายมัน มันฉลาด...ฉลาดพอที่จะสร้างสถานการณ์ให้ผมเป็นผู้ผิดทุกประตู”

(มายาตัววัน, 2542, น. 92)

จากตัวอย่าง แสดงให้เห็นว่า การดำเนินธุรกิจจะคู่กับการแข่งขันระหว่างคู่แข่งกับตนเองตลอด แต่ในบางกรณี คู่แข่งจะกระทำการที่ไม่ยุติธรรมต่อฝ่ายตรงข้าม เพื่อให้ได้กำไรมากขึ้น หรือทำให้ฝ่ายตรงข้ามแพ้ในการแข่งขัน พฤติกรรมเช่นนี้ได้สร้างความขัดแย้งอย่างรุนแรงขึ้น จนเหตุการณ์บานปลายถึงอาจทำร้ายฝ่ายตรงข้ามกับธุรกิจของตนได้ ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นจากการแข่งขันธุรกิจอย่างไม่ยุติธรรม สะท้อนให้เห็นว่า นักธุรกิจบางคนให้ความสำคัญต่อผลประโยชน์ตอบแทนมาก จนกระทั่งไม่สนใจความเป็นธรรม กฎหมาย และกฎเกณฑ์ในการทำธุรกิจการค้า อาจทำให้เกิดปัญหาเลวร้ายอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อชีวิตและสังคมอย่างมากตามมาด้วย

การอภิปรายผล

การวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมจากนวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกิ่งฉัตร มีผลการวิเคราะห์พบว่า ภาพสะท้อนสังคมจากนวนิยายเรื่องนี้ ได้เสนอสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยในสมัยใหม่ ที่มีความหลากหลายในด้านอาหารการกิน ด้านการแต่งกาย และด้านการประกอบอาชีพ ครอบครัวที่มีลักษณะแตกต่างกัน คนส่วนใหญ่จะมีครอบครัวที่สมบูรณ์และอบอุ่น ขณะที่คนบางส่วนมีฐานะยากจน ไม่มีครอบครัวที่สมบูรณ์ บางคนใช้ชีวิตตามลำพัง ขาดญาติหรือเพื่อนร่วมชีวิต ในด้านวัฒนธรรมพบว่า คนไทยมีความเชื่อเรื่องกรรม และปฏิบัติตามมารยาททางตะวันตก ผสมผสานกับขนบธรรมเนียมไทย ในด้านปัญหาสังคมพบว่า สังคมไทยยังคงมีปัญหาโสเภณี ปัญหาเด็กกำพร้า และปัญหาความขัดแย้งของคนในสังคมอยู่ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีด้านวรรณกรรมกับสังคมที่ตรีศิลป์ บุญขจร (2542, น. 5-7) กล่าวว่า วรรณกรรมเป็นภาพสะท้อนของสังคม การสะท้อนภาพนี้มีใช่เป็นการสะท้อนอย่างบันทึกเหตุการณ์ทำนอง ประวัติศาสตร์ แต่เป็นภาพสะท้อนประสบการณ์ของผู้เขียนและเหตุการณ์ส่วนหนึ่งของสังคม วรรณกรรมจึงมีความเป็นจริงทางสังคมสอดแทรกอยู่ วรรณกรรมอาจสะท้อนสังคมทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม ด้านรูปธรรม หมายถึง เหตุการณ์ทั่วไปที่เกิดขึ้นในสังคม ด้านนามธรรม หมายถึง ทั้งค่านิยม ความรู้สึก ความปรารถนาและชีวิตจิตใจของคนในทัศนะและความรู้สึกของผู้เขียน และสะท้อนความปรารถนาที่จะปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงสังคมให้ดีขึ้น และสอดคล้องกับทฤษฎีด้านวรรณกรรมกับสังคมที่สิริรัตน์ พุ่มเกิด (2538, น. 9) กล่าวว่า วรรณกรรมทำหน้าที่ในการสื่อสารทางสังคม เมื่อมีความเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ดี หรือความเปลี่ยนแปลงในด้านของการสื่อสารทางสังคมที่ดี ย่อมจะต้องมีผลกระทบต่อวรรณกรรม และอาจนำไปสู่ความเปลี่ยนแปลงทางวรรณกรรมได้ด้วย นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ WEI WANLU (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายรางวัลซีไรต์ พ.ศ. 2546-2561 ผลการวิจัยพบว่า ภาพสะท้อนสังคมชนบทด้านวิถีชีวิตความเป็นอยู่ คนในสังคมชนบทมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย และอาศัยอยู่ท่ามกลางธรรมชาติ เด็กในสังคมชนบทบางคนขาดการศึกษา มีค่านิยมผู้ชายเป็นใหญ่ มีความเชื่อเรื่องผีและศรัทธาในศาสนาพุทธ ภาพสะท้อนสังคมเมืองมีวิถีชีวิตอาศัยอยู่ที่อพาร์ทเมนต์ การประกอบอาชีพต้องพึ่งพาความรู้มาก เศรษฐกิจในสังคมเมืองอยู่ในระดับดี มีความเชื่อเกี่ยวกับผี วิทยุญาณ และเทวดา ซึ่งแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ความเชื่อ ค่านิยมที่แตกต่างกันไปตามปัจจัยแวดล้อมของแต่ละคนหรือครอบครัวของคนในสังคมชนบทและสังคมเมืองด้วย

ข้อเสนอแนะ

1. ควรวิเคราะห์กลวิธีการแต่งของนวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกิ่งฉัตร
2. ควรวิเคราะห์บทบาทของตัวละครหญิงคนไทยในนวนิยายเรื่อง มายาตวัน ของกิ่งฉัตร

เอกสารอ้างอิง

กิ่งฉัตร. (2542). *มายาตวัน* (พิมพ์ครั้งที่ 18). กรุงเทพมหานคร: อรุณ.

ตรีศิลป์ บุญขจร. (2542). *นวนิยายกับสังคมไทย 2475-2500*. กรุงเทพมหานคร: คณะอักษรศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปิยะพร ศักดิ์เกษม. (2541). *นักเขียนนวนิยายยอดเยี่ยมเปิดใจ*. กรุงเทพมหานคร: นิตยสารสกุลไทย.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คส์พับลิเคชันส์.

สิริรัตน์ พุ่มเกิด. (2538). “อควพาทู” กับการใช้วรรณกรรมเพื่อเผยแพร่แนวความคิดและอุดมการณ์ทางการเมือง (วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต). บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.

อิงอร สุพันธ์วิช. (2551). *รัก ทุกข์ สุข โศกในงานวรรณกรรมไทย ภาพสะท้อนสังคม จากอดีตสู่ปัจจุบัน*. กรุงเทพมหานคร: สร้างสรรค์บุ๊คส์.

WEI WANLU. (2563). *ภาพสะท้อนสังคมไทยในนวนิยายรางวัลซีไรต์ พ.ศ. 2546-2561* (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ, สมุทรปราการ.